

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Augustus' 13-dikán 1819.

Nagy Britannia.

Gyilkolási próbatétel Stockportban egy politikai katonának személye ellen!! — Ily czímírás alatt következő előadás találtatik Jul. 28-dikán az Angliai Ministeriális Kurirban: — Búbánattal kéntelenítettünk a' közönséget Birch William Specialis politziaikatoná' személyének Stockportban gyilkos módon és ok nélkül való megtámadtatása felől tudósítani. Birch William, ki az által, hogy Wolseley Károly Baronetet elfogta vala, és az által, hogy Londonban a' Harrison' elfogása is reá bizattatott vala (ő volt az, a' ki Jul. 21-dikén Harrisont a' Smithfieldi népgyűlésből kivette és Stockportba vitte) a' Parlamentum' reformálójinak gyűléségét magára vonta vala, midőn Julius' 25-dikán estve 10-re három fertály óra-
kor a' maga fogoly emberével egygyütt Stockportba megérkezett volna, a' nép az ő háza előtt, melybe Harrison zárattatva vala, azonnal öszszetsoportozott, 's a' háznak lerontásával és Harrisonnak kiszabadításával fenyegetődött. Birch látván, hogy tanátsadóra van szükség, elment Tiszteletreméltó Prescottt Úrhoz, egy odavaló érdemes tisztviselőhöz, megkérdeni, hogy ő illy körülmények között mit csinálhat a' fogoly emberrel legokosabbat? Mikor az utszán menne, elébe állott Bruce József György nevű ember, ki a' Harrison jobbító oskolájabéli Segéd 's a' Stockporti népgyű-

lésnek Titoknokja volt, 's a' hátamegett is azonnal megjelentek ketten, úgy, hogy Birch se' jobbra se' balra nem mozdulhatott. ~~Tanát tanátsadóra~~ lett volna szüksége; az emberek sorásodni kezdtek körülette; a' hátrálás annál inkább terhesedett. Azonközben míg Birch ekképpen bizontalankodna, a' hátamegett álló két gonosz emberek közzül valamelyik, pistolyból reá lőtt. A' golyobis hátulról menvén-be a' testébe, utját a' bal oldaltsontjai felé vette, 's ott megállott. Birch magát elkiáltván, elebb egy kő-kert mellé támoszkodott, 's azután nagy bajjal a' Doktor *Killer* házáig elvándorogott; 's a' három gonoszok elfutottak, hanem Bruce 's valami Davies Dávid nevű, azután nem soká elfogattak.

Birchnek életben való megtartásához kevés reménség volt, minthogy a' 24-dikben indult tudósítások szerint a' golyobist még ekkor a' testéből ki nem vehették volt. Ez oly rút és gonosz gyilkosság, melytől az országban minden betsületes ember undorodik, 's a' mellyért még maga Harrison is mérgeledik, ki azután kezességre, mint az előtt a' társa Wolseley, külömben is kibotsátatott a' fogságból.

Régens Princz ö K. Hertzegsége annak, a' ki bejelenti, hogy ki tette Birchre ezen halálos lövést, 5 vagy 4 száz font Sterlingekből (valami 4000 forintokból álló jutalmat, 's ha a' bejelentő maga is részes

talált lenni, ennek telyes botsámatot hirdettetett - ki.

Az újabb levelek szerint Rippendenben, Macclesfielden, Radchaliban, Haddersfielden, 's Manchesterben fognak legközelebről népgyűlések tartatni. — Meltó megjegyezni, hogy, mivel ezen gyűlésekben mindenütt azt a határozást látjuk egyebek között tétettetni, hogy kérelmeket küldjenek a' Régens Princz' eléjébe, innen a' következik, hogy mennél több ily népgyűlések tartatnak, következésképpen mennél több ilyen kérelmek adattatnak be, a' dolog annál inkább fontosodik, 's annál kevesebb lehet a' kérelmeket a' nélkül fére tenni, hogy senmi tekintet ne legyen reájok. Innen történik, hogy az a' rész, melly ezen reformálásokat ellenzi, azon iparkodik, hogy a' másik rész' kívánságának fontosulását, az ő kérelmeire való tekintetet, gyengítse, ezt pedig az által érheti-el, ha ő is népgyűléseket tartand, mellyekben a' határoztatik-meg, 's azért kószittetnek kérelmet, hogy nem kell a' Parlamentumot reformálni, nem kell a' képviselőknök választatását minden esztendőre határozni, 's több effélék. Ilyen czélzással tartattak már több helyeken népgyűlések 's tétettek ehézképpest való határozások. Így történt a' többek közt Blackburnban, a' hol 400 (négy száz) aláírásokkal erősítették-meg az efféle ellenző határozások.

A' Régens Princz' nevében oly irás érkezett Jul. 25 - dikán a' Belső Ministertől Lord Sidmouthtól London városa' Tanátsához, melly által a' jelentetik, hogy melly nagyon megelégedett legyen ő Királyi Herczogsége a' Lord Májornak Jul. 21 - dikén a' Smithfieldi népgyűlésre nézve tett előrevaló vigyázási intézeteivel 's egész kimutatott magaviseletével. Ezen irást maga a' Lord Májor olvasta-fel a' Tanátsban, egyszérsmind köszönetet intézvéen valamint különösen a' Tanátsához

úgy minden polgárokhoz közüaségesen azért, hogy neki segítségül voltak abban, hogy ezen népgyűlés minden veszedelem nélkül végződhetett-el. Jelentette azonközben, hogy ő azon embereket, kik az ezen gyűlés' napján kiraggatott revolütziós czédalákat készítették 's elszélesztették, törvényesen üldöztetni fogja. Ekkor mondotta azt is ezen Lord Májor, a' mit már egyszer megemlítettünk, t. i. hogy őtet néhány bizonyságok, kiket megeskettetett, előre tudósították volt affelől, hogy a' nyughatatlanoknak plánuma valósággal a' lett volna, hogy a' város néhány helyeken meggyújtatassék 's a' jó és tsendes polgárok meggyilkoltassanak. — A' Lord Májornak ezen jelentése heves vetekedésre adott a' Tanáts' tagjainak alkalmatosságot. Mostani Senátor 's Parlamentumi tag Wood, ki a' Spafieldi népgyűléskor Lord Májor volt, elbeszélte, hogy a' melly lázasztó czédalák akkor elszélesztődtek volt, a' Politziai Ágensek által 's mind a' Ministérium' helybehagyásával szélesztődtek-el, a' mi felől ő, mint akkori Lord Májor, 's mint a' ki az efféléket jól tudhatta, most bizonyságot tehet. W a i t h m a n n nevű más Senátor megszollította a' mostani Lord Májort, hogy azon öszszeesküvés felől, melyről tsak közönsegesen szolla, hogy t. i. a' várost a' mostani (Smithfieldi) gyűléskor fel akarták gyujtani, 's több effélék, tegyen egy kevéssé bővebb nyilatkoztatást. Az ellen pedig, hogy az előre való vigyázást ezen gyűlés' alkalmatosságával oly nagyra üzte a' Lord Májor Ur, hogy a' gyűlésen fegyveres katonák is mutatták-meg magokat, melly a' törvények által tilalmaztatik, panaszkodva kikelt ugyan ezen Senátor. A' Polgármester ellenben azzal mentette-ki magát ezen vád alól, hogy ő nem tudja, de ha igaz, hogy mutogatták ily fegyveres katonák magokat a' gyűlésen, a' te-

lyességgel nem az ő tudtával 's nem az ő parantsolatjára történt. Azonban sokak találtattak a' Tanátsban olyanok is, kik nem csak hogy ditséretre méltónak lenni erőssítették a' Lord Májor Ur' magaviseletét, hanem azt is jóvallották, 's e' meg is határozottatott, hogy az úgynevezett City vagy a' belső régi város intézzen köszönetet a' Lord Májor Urhoz. E' történet a' Magistratusban: hanem a' város' közönsége' gyűlésében ugyan ő nem volt éppen ily szerentsés, mert itt azt határozták, hogy szoros vizgálat alá kell vonni a' Lord Májor Ur' magaviseletét.

Hun tilyen *gratuláló* (de ironiákkal telyes) levelet írt a' Lord Májorhoz az ő ezen alkalmatossággal a' Magistratusban a' Minister Lord Sidmouth írása által történt megtiszteltetéséért: —

„Lord Uram! Éppen el akarék utozni a' városhól, midőn az újságlevelében olvasám, hogy mi folyt legyen tegnap a' Londoni Senátorok' gyűlésében. Nem tartoztathattam-meg magamat a' nevtéstől, midőn olvasám; hogy miként terjeszté Uraságod' a' Tanáts' elejébe azt, hogy a' Régens az Uraságod' magaviseletét 's azon eszközöket, mellyekkel e' hónap' 21-dikén a' Smithfieldi gyűlés' alkalmatosságával a' békességnek 's tsendességnek fenntartatására nézve élt vala, jóváhagyni 's megditsérni kegyelmesen méltóztatott legyen. Képzeltém, hogy már csak most is miként látja Uraságod' lelki képpen a' Királyi kegyelem' czimerét, 's hogy úgy tetszene Uraságodnak, mint ha már hallaná ezen szavakat: Emelkedj-fel (állj-fel) Ritter John! Tele torokkal kelle pedig kaczagnom, midőn azon hérosi segedelmeknek cikornyás lerajzolatását olvasám, mint a' mellyeket Uraságod, a' Bankótól, a' Napkeleti Indiai Kompániától, 's egyéb közönséges Egygyesületektől és Vitéz Polgároktól ezen veszedelmes napon kapott

vala. Egészzen magamon kívül ragadtattam örömömben, midőn olvasám, hogy Uraságod több olyan nyilatkozatásokat kapott volna, mellyek Uraságodat emegyalyázatos és lázszató plánum' bűnös késztőjének felfedeztetésére 's meghűnttetésére vezérelhették, a' melly plánum a' Whitehalli hivatal szerént való Ujságlevelék' Cancellariájától fogva az Uraságod' orra hegyétől csak két czolnyi távolságig, minden utszákra ily nagy szorgalmatossággal kiraggattatott vala.

„Hancem már akkor minden kaczagó muskulusaim (ábrázatom' inas húsai) megmerevedtek, midőn azt olvasám, hogy Uraságod, London városának Lord Májorja, közönségesen és betsületére erősítette, hogy esküvés által megbizonyított nyilatkozatásokat vett volna a' felől, hogy a' gonosz indulatú emberek oly plánumot tsináltak volna, hogy ezen nagy várost tűz által pusztává tegyék, 's ennek minden lakosait minden irgalom nélkül megöldököljék. Ennek olvasására én tele torokkal így kiáltottam - el akaratom ellen magamat: Tisztelendő Parks! Tisztelendő Parks! Tisztelendő Parks! a' té felfedezésed semmi ezen jelenlövőhöz képpest; az az öszszeesküvés, mellyet te fedeztél, csak valóságos gyermek játék ahozképpest, mellyet a' Lord Májor czúttal felfedeze. Én ennek olvasására Bob nevű paripámat azonnal lenyergeltetém oly célzással, hogy vidám napjaim' számát még ez egygyel szaporithassam, el-tökéllvén magamba, hogy már csak elvárom, mi fog lenni azon vizgálódásoknak következése, mellyeket Uraságod ezen esztelen és átkozott Gyujtogatók ellen tétetni szándékszik. Kérem tehát Uraságodat, adassa tudtomra: mitsoda fogházakban; mitsoda örizet alatt vannak ezen Delinquensek, 's melly órában fognak vizgálás, kikérdeztetés alá vonattatni? mert én is önként ajánlom Uraságodnak

a' magam és Commillenseim szolgálatainkat, az eránt, hogy ki fogunk mindent mondani, a' mi a' gyűlés előtt 's azalatt tudunkra esett. Nekem tsak egy szempillantatig való kétségem se' lehet azeránt, hogy egy ily Lord Májornak előrealó gondos vigyázása már nem tsak magokat ezen Gyujtogatókat bátorságos helyre vitette, hanem még az ő fegyvereiket is, az ő legnagyobb ágyujiktól fogva egész az ő sajt- és kenyér-metsző késeikig, tölölők mind elvétette, 's minden ő rettentő gyujtó szereiket, puskaporos és halzsiros hordoikat, aczél-kova-tapló 's egyéb kiütő szerszámaikat, pipájikat, mind olyan erős boltokba záratta, melyekbe semmi tűz semmi féli bombik be nem ronthatnak; mivelhogy ez úttal közönségesen kimondott Polgármesteri parolájára bizonyossá tett a' Lord Májor Ur bennünket affelől, hogy már most nem tréfás, hanem valóságos és annak módja szerént való öszszeesküvés légyen jelen.

„Most nem fogunk ismét egy tuczet golyobis által, mellyeket az Országlószéknek egy Spionnya valami régi rongyos harisnyába (strimflíkbe) eldugott vala, *mystifikáltatni*; mostan nem fognak nekünk ismét oly meséket beszélni, mint a' Doktor Watson kémiai készületei (apparátusai) voltak, mellyekről a' mondatott, hogy ő azoknak segedelmével a' katonákat minden ispotályokban egyszerre mind meg akarta fulasztani és pestisezni. Nem! Nem! Az ily öszszeesküvések 1819-ben már nem okoznak John Bullnak (az Anglus köz népnek) nyughatatlanságot. Most mi egy valóságos és jó szabású, egy úgymondatott igazi öszszeesküvés felől, fogunk esküvés által bebizonyított nyilatkoztatást kapni, mivelhogy Uraságod, London városa' Lord Májorja, ezen jó városnak Tanátsát bizonyossá tevő affelől, hogy így van a' dolog.

„De hát, Lord Uram, ha talám a' dolog valamiképpen úgy találna kivilágosodni, hogy ezen öszszeesküvést is éppen azon gyávák szöttek fűtétek és fonták öszsze, a' kik Lord Fitzwilliámnak a' Yorkshiri reformálók által történt meggyilkoltatásáról szolló ördögi hírt éppen ezen Smithfieldi népgyűlésnek reggelén a' Londoni nép között elterjesztették oly czélzással, hogy, mint egy felebarátjait szerető Ujságnak Kiadója megjegyzette, valóságos módon kimutassák azt, hogy mitsoda tulajdonságú emberek legyenek ezek a' mostani reformálók; — ha talám a' dolog úgy találna magát kimutatni, hogy ezen czédulákat is éppen ezen gyávák az Uraságod' tudtával nyomtattatták és raggatták-ki — ha úgy találna külsülni a' dolog, hogy éppen ezen foglalatú czédulákból 1000 nyomtatványok a' Smithfielden, éppen a' gyűlés alatt, az Uraságod' tulajdon embereinek segítségével és jelenlétekből osztattak-ki — ha, mondom, végtére úgy sülné-ki a' dolog, hogy éppen ezen Uraságod' betsületes bándája vitte azt véghez, hogy Harrison a' Politziai katonák által ezen népgyűlésből kivitetessék, oly reménséggel lévén az Uraságod' emberei, hogy ezen tselekedet által a' nép felingereltetni, mellette feltámadni, 's ekképpen vérontásra vetemedni fogna — ha mondom mind ezek így találhatnak kivilágosodni 's megbizonyítottatni: hova fognak ekkor a' Régens Princz' nevében Uraságodhoz intézetett köszönettelek és megjutalmaztatások maradni? Én valósággal tartok attól, hogy Uraságodat végtére az a' megszégyentülés érheti, hogy a' Polgármesterséget vagy Lord Májorságot a' nélkül kéntelenítették letenni, hogy Ritterré lehetett volna. Vagyok —“

„H u n t.

A' Stockportban Birch ellen élkö-

vettett gyilkosságra nézve így fejezi ki magát a 'Morning-Chronicle': —

„Ezen rút tselekedettől egész Anglia undorodik. A 'Státus' ezen tisztviselőjének, az Igasságtétel' Szolgájának meggyilkoltatása, 'mindenkre nézve arravaló meghírástul szolgálhat, hogy az Ország-lószék' jusait védelmezze, és azt a 'meggyőződést, hogy a 'Constitúziót megsérteni semmi esetben nem szabad, a' maga elméjében a' lehetőségig felelevenítse. Ily rút tselekedetekre vezérlik a' tudatlan népet azok a' gondatlan beszédek, melyek ő előtte az emberi és polgári jusokról elmondanak, azt a' népet, melly az efféle tudománynak megfogására 's a' tsupa 'Theoriai régulák szerint való megítélésére nem elégséges. A' nagy sokaság, a' melynek önn'szeretete, kevélysége, és tunyasága, mintegy néki való hizelkedést úgy halgatja ezen féligmeddig értett tudományokat, az elméjébe veszi őket, 's önn'gondolkodása szerint magyarázván azokat, 's holmi nép' elméjéhez illő egyéb mesterségek által is sarkantyuztatván, zabolátlanul minden kitsapongásoknak néki botsátkozik, melyek ötét végezetre efféle törvényekkel ellenkező tselekedetekre vezérlik. És pedig ez, külömben oly emberek munkájának következése, kik az általok hirdtetett újításokkal való jó célzás által csak ez egyre, u. m. polgártársaik' boldogságának, nyugalmanak, és szabadságának eszközlésére, gyarapítására néznek, de a' kik azonban azért, hogy nem okosan bántak a' dologgal, azt érdemlik, hogy legkeményebben kimotskoltassanak.“

A 'Morning-Chronicle'nek ezen szép erköltsi oktatását még a' Ministeri Kurir is nagyon helybehagyja, pedig esztendőlk szoktak eltelti benne, míg ezen két Uj-ságlevelék egymással valamelly tárgyra nézve megegyeznek.

Spanyol Amérika.

Lord Cochrane megtette Februárius' 20-dikán Limának Callao nevű kikötőhelye ellen az első próbát: de csak annyiban boldogulhatott, hogy fegyveres tsajkái által két gazdag kereskedő hajót a' kikötőhelyből kihozatott: de az abban találtató két Spanyol fregátok ellen, mint-hogy ezek a' part' battériáinak ágyuji által oltalmaztattak, semmit nem tsinálhatott. Ezen expeditziójának füstbemenetele után pedig ily proklamátziót hirdtetett ki Mártzius' 1-ső napján: —

„Mi, Lord Cochrane, *Chili'* Vice-Admirálisa, 's ezen Státus' hajós se-regének Admirálisa és Fővezére — *Chili* Fő Országlószékének parantsolatja által meghatalmaztatván arra, hogy *Peruna* kikötőhelyeit, öbleit és minden réveit a' legszorosabb rendtartásokkal meg egygyező módon bezárjuk, meghatároztuk, mint itten következik: — 1) *Callao* és azok a' több kikötőhelyek, öblök és révek, a' melyek *Peru* partjainak mentiben *Guayaquil*től fogva *Atacamaig* talátnak, forma szerint való hadi megszállott állapotban lenni kihirdtetnek. — 2) Minden hajóknak megtiltatik, hogy az említett megszállási vagy bezáró lineán belől talátnató kikötőhelyekkel és egyéb hollyekkel kereskedést vagy valami egyéb közösülést folytassanak. — 3) Sem neutralis sem barátságos hajóknak nem leszen szabad a' *Callaoi* vagy a' feljebb megnevezett egyéb kikötőhelyekből kiveczni, a' melyek az ezen Proklamátzióban meghatározatott nyoltz napok után még azokban talátnatni fognak. — 4) Semmi féle neutralis nemzet' zászlójával evező hajónak nem szabad valami Spanyol tulajdont, vagy pedig azon vidékek' lakosainak tulajdonát, melly vidékek a' Spanyol Király' törvényei alá vettelve vagynak, a' maga oltalmazása

alatt valahova szállítani. — 5) Minden neutralis hajó, a' melly kettős vagy hamis szabadságlevéllel evez, a' hadakozást folytató Hatalmasságok között fennálló néptörvények creje szerint elfogattatik, ha terhének eredeti tulajdonságának törvényessége által, magát meg nem tudja igazítani. — 6) Mind azok a' hajók, mellyek oly tisztetket, katonákat, hajósembereket, vagy kereskedőket szállítanak, kik a' Spanyol Király' alattvalójik, elfogattatván *Valparaisoba* vitettetnek, hogy ott a' népek' törvényei szerint megítéltesse nek. — 7) Ezen Proklamátzió mindenüvé küldtessék el, a' hova szükséges lesz. Kiadatott az O-Higgins nevű hajón, melyre a' Fő Admirális' zászlója van kifüggesztetve, a' Callaói öbölben, Mártzius' 1. ső napján 1819-ben. Alairta —

„Cochrane.

Közönséges levelek erősítik, hogy Generális Sám-Martin is, kiről eleintén azt mesélték volt, hogy 5000 emberekkel Buenos-Ayres felé nagy sebességgel folytatná útját, Chili' armádájával Perunak vette útját.

Különös az; a' mit a' legújabb Anglus újságlevelekben olvssunk, hogy az Anglus kereskedő hajóknak védelmezésére az Angliai Oszáglószerk két lineahajókat rendelt a' Tsendes tengerre. Látjuk a' L. Cochrane Proklamátziójában, melly által a' Perui kikötőhelyek minden idegen hajók előtt bezárattattak, hogy az Anglus hajók síntsenek telyességgel kivéttetve. Azt is tudjuk, hogy egy időtől fogva a' Spanyol tulajdont csak az Anglus hajók szállithatták szabadon ide- amoda. A' Lord Cochrane' Proklamátziója szerint pedig ezen szállítás ennekutánna az Anglus hajóknak se' lenne szabad, mint-hogy a' mondatik ezen Proklamátzióban, hogy ennekutánna semmi neutralis zász-

ló alatt se' leszen szabad (és így Anglus zászló alatt se) a' Spanyol tulajdont ide amoda szállítani. Ilyen régulákat az Angliai Országlószerk nem egy könnyen enged. a' maga' hajóji elejébe szabattatni. Természet szerént ez a' Lord Cochrane Proklamátziója okozta 'hát, hogy a' Tsendes tengerre Anglus hadi erő rendeltetett. Jeles dolog lenne, ha ott az Anglusok az Anglusokkal kéntelenítettének megverekedni; mert tudjuk, hogy a' Lord Cochrane' vezérlése alatt néhány, legalább is öt, Angliai hajók találtatnak, mellyek mind Anglus hajós legényekkel vagynak felkészittetve, vagy megrakattatva.

Spanyol Ország:

Már most még a' Ministerialis Kurir is erősíti Londonban, hogy az Északi Amerikai Egygyesült Státusok' linea hajója, a' *Washington Kadiks* előtt megállván, kinyilatkoztatta, hogy a' Florida' általengedtetését illető Kötésnek meg-erössittetését várja.

De még háborusabb kinézésről emlékeznek a' London' *Times* levelek: — Tudjuk, hogy ezen Egygyesült Státusoknak egy hadi hajókból álló tsapatja néhány esztendőitől fogvást folytában a' Középtengeren tartozkodik, azt mondván, hogy az Amerikai kereskedést védelmezi az Afrikai tengeri tolvaj Státusok' ragadozó hajójik ellen. Nyugvó helye ezen hajós tsapatnak már jó időtől fogva mind a' Napolyi kikötőhely' öblében volt. Most azt írják a' feljebb nevezett újságlevelek, hogy ezen egész Amérikáki hadi hajós se reg Gibráltárhoz evezvén, ott megállapodott, oly fogás alatt, hogy az Anglus és Amérikáki tisztok között történt duellálás' dolgát akarja eligazítani. De mások nem ezt az okát mondjákoda való evezésének, hanem azt a' miért a' *Washington Kadiks*' elejébe állott, hogy tudniil-

lik azonnal hozzá fogjanak a Spanyol Ország ellen való ellenségeskedéshez, melyest megtudják, hogy a Floridákat illető Rötés Madridban nem ratifikáltatott. — De ha a megvalóságosul, a mi valami hajós tudósítások után elhíreletetett, így nem csak a Spanyolokat, hanem az Anglusokat is érdeklené, ezen Amerikai hajóknak Gibráltárnál való megjelenése. Az erősítettik ezen hajós tudósításokban, hogy az Anglus Admirális azt parantsolta a Gucrier nevű Amerikai fregátnak, hogy az Anglus hajós sereg mellett való elvezéskor, ezt zászlójának lebotsátása által köszöntse, mellyet McDonough az Amerikai Commadore megtselekedni nem akarván, az Anglusok reá löttek, 's erre az Amerikaiak is lövéssel feleltek.

Némely Frantzia levelek azt erősítik, hogy a külső dolgokra ügyelő Spanyol volt Ministerre *Irujora* a' vontavolna az Udvar' haragját, hogy a *Payne Tamás, Rousseau, és Voltaire* könyveit olvasgatta: de azt mondják mások, hogy kételkedni se' kell rajta, hogy ötöt egyenesen az Anglus befolyás buktattamag, mint Amerika' barátját, 's mint a' ki jó szívvvel nézte sőt elősegéllette a' Floridáknak általengedetését. Mondják, hogy a' Madridban lévő Anglus Köretnek magakinyilatkoztatása, mellyet ezen Udvarnak beadott, a' volt: hogy ha a' Spanyol Udvar ezen kötetést megtalálja erősíteni, Anglia azonnal meg fogja esmérni az elpártolt Spanyol plántatartományok függetlenségét; mert bizonyos az, hogy Floridáknak elnyerése az Amerikaiakat még jobban megbátrítaná, úgy hogy attól lehetne tartani, hogy kevés idő múlva még Mexikónak általengedetését is kívánni fogják. — Hogy azonban az Amerikaiak a' Floridákból szép szerént ki nem mennek, 's valami régi adósságot fognak belé, ezt

mind fel lehetni tenni, csak az a' kérdés, hogy hát valyon erőszakkal ki lehet őket onnét könnyen kergetni?

Frantzia Ország.

A' Professor *Bavoux* pere Párisban az *Esküdtek'* törvényszéke előtt lefolyt, 's az ítélet melly reá kimondatott, ez: Hogy ő nem bűnös. Ennek hallása a' jelenlévő sok tanulóknak nagy örömet okozott, a' kik valami 40 - nen vagy 50 - nen a' törvénytévő szalából *Vive Bavoux!* kiáltozással az utzákra kiindulván, ekképpen néhány útszákát bejártak, 's végre *Bavoux* egy kabriolet kotsiba beülvén, nyugott elmével szállására ment.

Német Ország.

A' Pruszszus Király a' Töplitzi Ferdőről *Pilnitz*be ment a' Szakszoniai Király' meglátására. Dél tájban két postalóval érkezett meg egy kisdud úti kotsiban a' Király' nyári residentziájába. Mellette Gen. *Witzleben* ült, hátamegett egy Vadászegény állott. A' Pruszszus Király oly egy-ügyüen volt öltözve, hogy csak rendczimer se' volt rajta. A' két Királyok kézfogással köszöntötték egymást. A' Szakszoniai Király azon kezdette a' beszédet, hogy melly régen nem látták egymást. Kevés beszélgetés után asztalhoz ültek; ebédkezés alatt, szép éneklés és musikálás volt. Ebéd után hasonló könnyű úti készülettel tovább indult a' Pruszszus Király Berlin felé, melynek alkalmatosságával méltónak tartották némellyek a' megjelent néző sokaságnak melly halgatását megjegyezni. Ezen összejövetel előtt csak néhány napokkal esett az *Utah* dakozás után következő *Utah* dakozásoknak végső egygyekezése által való megerősítése. Tetyességgel meg nem engedett a' Pruszszus Király se' megérkezéskor se' elindulásakor semmi pompatsinálást.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Jász Kis-Ér, Augustus' 10-dikén. Az itt lévő Helv. Vallástételt követő Gyülekezetnek Erdemes Elöljárói, hogy a' Hazának hív lakosokat és polgárokat; a' Társaságnak igazgatására hasznos és alkalmas embereket nevelő 's formáló szorgalmatos Tanítókat mennyire szeresék 's betsüljék e' példa bizonyítja: Egy igen Erdemes és a' Leány-Oskolában egész ötven esztendőig szorgalmatosan és fáradhatatlanul tanító; de már öregsege miatt tanítói hivatalát nem folytatható öreget Detki István Urat volt fizetésének egész élete végéig való kiadattatása mellett, nyugalomra bocsátották; a' mikor az Erdemes öreg eránt való háladatos szeretetnek jeléül a' Privilegiált Város' Házánál pompás vendégség tartott. — Vajha minden Ekklesiáknak érdemes Elöljárói a' közjöért munkálódó előregedett Tanítókról így gondoskodnának!! —

A' Posoni levelek szerént, ugyan tsak Posony Vármegye' Pernek nevű helységnek lakosi nagyon megrémültek Aug. 5-dikén. Ugyan is mincutánna a' nap szinte estig igen forrón süttöt volna, estve felé a' fellegek dél és napnyugot közt öszve tornyosodván, 's az említett helység fellett menvén keresztül, a' már előre is minden szívekbe félelmet öntő fekete fellegekből estve 9 óra után a' villámás sebes letsapásával egyház meggyüladott, mellynek tüzetől más 5 házak is hamuvá laktak. Különös, hogy a' menykő sem a' házban nem, küzzül senkit meg nem sértett, sem a' bennre házi eszközökben semmi kárt nem tett.

Béts. — Hogy Nemzetünkől a' Míves Mesterek közzül is számosan válnak olyanok, kikéck még a' külső Nemzetek is megadják illendő botseket 's a' megkülömböztetést; ennek mind több több példáit olvassuk. Mi is ennek egy új bizonyosságát közöljük, Komári István, Miskolczi születésű Hazánkfiában, ki ez előtt két esztendővel nyervén itt a' Porte-Piánó 'tsinálására Mívesmesteri Privilegiumot, mindjárt a' Remekmunkájával úgy megkülömböztette magát, hogy azt innen Helvetziába vitték, 's az olta is tsak nem minden Fortepianoít, mellyeket különösen tartosságra való jó készületek mellett, a' tiszta, kellemetes és egyenlő hangosság ajánl, Triesztbe, 's Klagenfurtba hordják. Ezt a' jeles Mívesmestert tehát tulajdon Hazafiainak méltán alánlhatni. Lakása a' külsővárosban ez: Windmühle, Krongasse Nro. 56.

T u d ó s í t á s.

A' Deák-Magyar-Német Lexicon 2-dik Része is elkészülvén, illendően jelentem, hogy a' melly Helyekre a' Nyomatványokat Pesten keresztül kell küldeni, azokat oda Pestre Eggenberger Könyváros Úrhoz szállítom, a' honnan a' küzzellévő Augusztusi Pesti vásárkor a' Titl. Collector Úrak a' ládákat, vagy csomókat elvitetni ne terheltessenek. Egyéb Helyekre a' Könyvek egyenesen innen küldetnek el, 's részszerént már el is küldettek.

Az egész Munka két Részben 118 árkus. Az árra 18 for. Váltóban.

Márton Jó'sef,
Professor.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Aug. 10-dikén 246 $\frac{1}{2}$ — 11-dikén 246 $\frac{7}{8}$ — 12-dikén 247 $\frac{1}{4}$ — forintot.